

**EFICIENTIZAREA METODELOR DIDACTICE MODERNE ÎN VEDEREA
OPTIMIZĂRII ACTIVITĂȚII DE PREDARE-ÎNVĂȚARE
EFFICIENT MODERN TEACHING METHODS FOR OPTIMIZATION THE
TEACHING-LEARNING ACTIVITY**

CZU 37.02

Popescu Maria, dr., Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială,
Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă"
Grebeniuc Ecaterina, profesor, grad didactic superior, Instituția Publică
„Centrul de Excelență în Transporturi”

Summary

In the present paper we analyzed the efficiency of applying modern methods of training and their integration into the "Basis of Legislation". The teaching method is not omnipotent, its effectiveness is caused both by the content of the subject matter and by the teacher's ability to know the conditions and modalities of their application.

Modern methodology stimulates the student's flexibility and sociability because he is the pillar, the main actor in the teaching process. Many pre-university education institutions across the globe have adopted various methods that develop effective learning activity, and many researches have confirmed that these methods and techniques can cause dramatic increases in the ability to process and manipulate information, to learn effectively, in an age dominated by information technologies.

Key words: instructive-educational process, teaching methods, students, didactic activity, streamlining the teaching process, effective learning, pupil-centered learning.

Adnotare

În lucrarea dată am analizat eficiența aplicării metodelor moderne de instruire și integrarea lor la disciplina "Bazele legislației". Metoda de predare nu este atotputernică, eficacitatea ei este cauzată atât de conținutul materiei de studiu cât și de capacitatea profesorului de a cunoaște condițiile și modalitățile de aplicare a acestora.

Metodologia modernă stimulează flexibilitatea și sociabilitatea elevului, deoarece el este pilonul, actorul principal în procesul didactic. Multe instituții de învățământ preuniversitare de pe tot globul au adoptat diverse metode care dezvoltă activitatea de învățare eficientă, iar multe cercetări au confirmat faptul că aceste metode și tehnici pot determina uluitoare creșteri ale capacității de a procesa și manipula informații, de a învăța eficient într-o eră dominată de tehnologiile informaționale.

Cuvinte cheie: proces instructiv-educativ, metode de predare, elevi, activitatea didactică, eficientizarea procesului didactic, învățare eficientă, învățarea centrată pe elev.

La momentul actual, apare o necesitate ca sistemul educațional să ofere elevului mijloacele necesare pentru progresul său continuu în cunoaștere și adaptare. Acest progres trebuie să se axeze pe însușirea capacităților esențiale, pe cultivarea unei gândiri suplă, dialectice, să-i asigure însușirea de sisteme logice, de metode și instrumente de învățare, prin activitate proprie [3]. Fiecare lecție în parte este considerată o unealtă din ansamblul întregului sistem de cunoștințe juridice prevăzute de curriculum ce necesită o evaluare continuă a randamentului educațional, privită îndeosebi sub aspectul nivelului real de cunoștințe și deprinderi operaționale ale elevului [2, 4].

Alegerea acestei teme este motivată, pe de o parte, de importanța deosebită a înțelegerii noțiunilor și termenilor juridici, aplicarea lor corespunzătoare în practică în viața de zi cu zi, iar pe de altă parte, e dictată de complexitatea lor, de dificultatea asimilării și însușirii cunoștințelor legislative contemporane [15]. Pentru a-i învăța pe elevi să învețe, pentru realizarea unui

învățământ activ formativ al dreptului, stilul de lucru, metodele și procedeele au o importanță deosebită.

Revoluționarea științei și tehnicii, explozia informațională duce la schimbări rapide în societate care generează probleme privind eficiența metodelor pedagogice tradiționale de predare unde accentul este pus pe cel ce predă [3, 4]. Pe lângă aceasta, stresul, accelerarea ritmului vieții, creșterea gradului de incertitudine necesită o nouă ecologie instructiv-educativă, pentru a asimila cât mai multe cunoștințe într-un timp minim și cu efort rațional, astfel ca să nu-l ducă pe elev în pragul epuizării psihice [7].

Odată cu trecerea instituțiilor de învățământ la noi standarde de instruire, la schimbarea accentului pe cel ce învață, apare necesitatea implementării metodelor pedagogice moderne și dezvoltarea la elevi a unui stil de învățare eficient și creativ, în vederea optimizării procesului didactic [3]. Este adevărat că cel care învață trebuie să-și construiască cunoașterea prin intermediul propriei înțelegeri și că nimeni nu poate face acest lucru în locul său și cert este că această construcție personală este favorizată de interacțiunea cu alții, care, la rândul lor, învață. Altfel spus, dacă elevii își construiesc cunoașterea proprie, nu înseamnă însă că fac acest lucru singuri, în izolare. Metodologia modernă stimulează flexibilitatea și sociabilitatea elevului, deoarece el este pilonul, actorul principal în procesul de predare-învățare [4, 5, 7].

Problema cercetării constă în identificarea metodelor didactice moderne eficiente în vederea optimizării procesului de predare-învățare a legislației.

Scopul lucrării. Lucrarea metodică de față prezintă un studiu finalizat care include rezultatele cercetărilor efectuate pe parcursul a doi ani de activitate și rezultatele elevilor obținute în cadrul disciplinei „Bazele legislației”, având ca scop adaptarea, aplicarea și valorificarea metodelor didactice moderne eficiente în vederea optimizării activității de predare-învățare a legislației.

Obiectivele cercetării: Fundamentarea teoretică a metodelor didactice tradiționale și moderne folosite în procesul de predare-învățare a legislației; Selectarea metodelor didactice moderne eficiente în vederea desfășurării optime a procesului de predare-învățare a legislației; Elaborarea metodologiei cercetării experimentale; Prelucrarea și analiza datelor experimentale; Formularea concluziilor și a recomandărilor.

Valoarea practică a lucrării constă în elaborarea și administrarea eficientă a metodelor didactice moderne cu scopul de a optimiza procesul de predare-învățare a disciplinei „Bazele legislației”.

Metodologia cercetării. În conformitate cu obiectivele cercetării au fost utilizate: Metode teoretice: documentarea științifică, analiza și sinteza literaturii de specialitate privind problema de cercetare lansată, modelarea teoretică, generalizarea și sistematizarea. În vederea

documentării științifice am consultat mai multe teorii și modele ale învățării: *modelul funcționalist-programist*, concretizat în teoria experimentalistă sau a învățării progresive elaborată de J. Dewey, A. Binet, E. Robinson ș.a. [14]; *modelul behaviorist* ce cuprinde: teoria conexionistă elaborată de E. Thorndike, teoria condiționării operante a lui S. Skinner, teoria așteptării sau a behaviorismului intențional elaborată de E. Tolman ș.a. [14]; *modelul gestaltist* regăsit în teoria legilor organizării învățării, reprezentanți – M. Wertheimer, W. Kohler, K. Koffka etc. [14]; *modelul operațional și dinamic* care include teoria formării pe etape a acțiunilor mintale elaborată de psihologul rus P. Galperin și colaboratorii lui, teoria psihogenezei stadiale a operațiilor intelectuale elaborată de J. Piaget [6]; *modelul structurilor socio-culturale ale instruirii* elaborată de renumitul psiholog rus L. S. Vîgotski [6]; *modelul cognitivist* în care se disting teoria genetic-cognitivă a lui J. Bruner, teoria organizatorilor învățării verbale cognitive elaborată de D. Ausubel și teoria învățării cumulativ ierarhice propusă de R. Gagne ș.a [14]; *modelul integrativist* care angajează teoria holodinamică asupra învățării elaborată de R. Titone, teoria învățării depline propusă de J. Carrol și B. Bloom [14]; *modelul autodidaxologic* (de autoinstruire) care cuprinde toate teoriile, modelele, paradigmele privind învățarea completivă, perfectivă, și de autoinstruire la elevi, studenți și adulți reprezentat de către H. Lowe, J. Kidd, H. Miller, S. Grabowski ș.a.[14]; teoria Silva de Control Mental elaborată de Jose Silva [16] și a. Metodele experimentale: experimentul psihopedagogic, testarea sumativă și observarea.

Metodele didactice moderne utilizate în vederea optimizării procesului de predare-învățare a legislației

În cercetarea dată au fost selectate, adaptate pentru procesul instructiv-educativ și aplicate la disciplina “Bazele legislației” următoarele metode didactice moderne: ”Pasaj”, “Făuritorii”, “Ciorchine”, “BINGO”, inclusiv, au fost aplicate trei exerciții din Metoda Silva de Control Mental (pe lângă metodele descrise au fost frecvent utilizate în cadrul lecțiilor, metode precum: Giq-saw (Mozaic sau Ferestrăul), crossword, metoda diagrama Venn, graficul T) [3, 4, 16].

În continuare vom descrie câteva metode.

Metoda ”**Pasaj**” presupune o enigmă, în care cuvântul sau fraza se reflectă în formă de cifre într-o anumită ordine, unde fiecare cifră ascunde o literă. La dezlegarea corectă a cuvintelor sau frazelor, elevii vor primi răspunsuri corecte din temă. Elevii studiază aceste subiecte timp de 10-15 minute. *Avantaje*: provoacă elevilor curiozitatea și tendința de a afla necunoscutul. De exemplu, Tema ”Contractul de locațiune”.

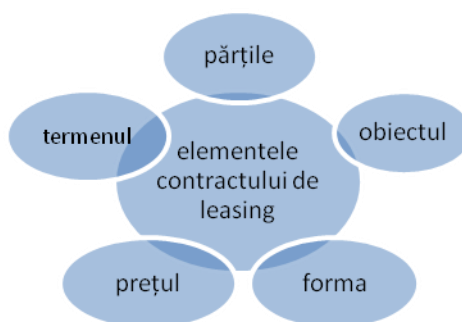
1	A, Q, R, T, O, IO, V H 11, 9, 1, 3, 5, 23, 4, 8 D, B, U, R, N, € , C, 27,16, 32,35,17,19, 14 P, M, I, E, F, L , K 6, 10, 13, 15, 21,24,2 6,1,15,23,32,24; 21,5,1,10,11; 3,15,1,10,15,17,32,24	2	A, B, C, Γ, E, U, G, H 11, 9, 1, 3, 5, 23, 4, 8 I, O, J, K, L, M, N, 2, 7, 25,16, 12, 17, 20, P, Q, R, T, O, IO, V, 6, 10, 13, 15, 21,14,19 6,3,13,14,2,12,5; 21,9,2, 5,1,15,23,12,	3	A, E, L, O, G, I, IO, J, K, 1, 9, 8, 3, 4, 7, 6, 2, 5, P, B, U, R, S, € , C, 13,16, 23, 35, 17,19, 14 U, N, X, T, Q, D, H, 12, 15, 22, 28, 26, 18, 0 3,16,8,7,4,1,6,7,7,8,9, 8,3,14,1,28,1,35,23,8,12, 7;
4	A, E, L, O, G, I, IO, J, K, 1, 9, 8, 3, 4, 7, 6, 2, 5, P, B, U, R, S, € , C, 13,16, 23, 35, 17,19, 14 U, N, X, T, Q, D, H, 12, 15, 22, 28, 26, 18, 0 3,16,8,7,4,1,6,7,7,8,9, 8,3,14,1,28,3,35,23,8,12,7	5	A, Q, R, T, O, IO, V, H 11, 9, 1, 3, 5, 23, 4, 8 I, O, J, K, L, M, N, 2, 7, 25, 16,12,17, 20 P, B, C, D, E, F, G , U 27, 10,13,15,21,14, 19,6 13,11,1,11,13,3,21,1,21,12,21 25,6,1,2,15,2,13,21;		

Metoda “**Ciorchine**” presupune o prezentare grafică a informației. Se aplică la toate etapele lecției. Această metodă constă din câteva etape:

1. Se scrie un cuvânt/tema în mijlocul tablei;
2. Se cere elevilor sa noteze toate ideile /sintagmele care le vin în minte legate de cuvânt/tema prezentată și se trasează linii între acestea și cuvântul/tema propusă;

Avantaje: încurajează activismul elevilor; poate fi utilizată ca metodă liberă sau cu indicarea prealabilă a categoriilor de informații așteptate de la elevi.

De exemplu, Tema ”Contractul de leasing” [9].



Metoda “**Făuritorii**” are drept scop antrenarea în activitate simultan a întregului contingent de elevi, care fiind divizat în două variante au sarcina de a rezolva inițial testul propus. Răspunsurile primei variante vor constitui valorile depuse pe axa X, iar cele ale variantei II - pe axa Y. După depunerea acestor valori pe axele de coordonate are loc unirea într-o anumită succesiune a punctelor depuse, astfel schițându-se o figură bine determinată (fig.1). Dacă figura este denaturată, atunci coechipierii revin la punctul respectiv din test și-l reexaminează selectând răspunsul corect.

O condiție importantă pentru realizarea cu succes a metodei respective este administrarea reușită a timpului pentru fiecare etapă. Profesorul are funcția de ghid, care explică condițiile etapei următoare și urmărește ca activitatea să decurgă productiv [3, 4]. De asemenea importantă poziția profesorului în situațiile contradictorii și de polemică, el având rolul unui arbitru nepărtinitor, care cultivă toleranța și respectul pentru opinia colegului. Elevii cu orice tip de caracter au posibilitatea de a-și exprima părerea privind varianta corectă. În unele cazuri ei aleg unele variante de răspuns care presupun doar că sunt corecte. Acest exercițiu antrenează intuiția și întărește deprinderea de a selecta itemii care corespund adevărului. Controlul reciproc intercolegial este în acest caz un factor ce determină elevii să-și exprime opinia fgră a fi încercați de îndoiala că au o soluție corectă pe care se tem să o comunice profesorului. În urma discuțiilor are loc învățarea reciprocă prin formarea convingerilor, care de obicei sunt mai prețioase decât cunoștințele “de-a gata”. Ceea ce se capătă prin efortul propriu este mult mai durabil.

Avantajele: întreg contingentul de elevi activează productiv în timpul utilizării strategiei; realizarea etapei de rezolvare a testului necesită manifestarea unui înalt nivel de cunoștințe și abilități; partenerii colaborează la schițarea figurii pe planul de coordonate, apoi la corectarea erorilor apărute, astfel realizându-se o învățare reciprocă prin colaborare; lucrul individual este urmat de lucrul în perechi, verificându-se corectitudinea rezolvării testului, fapt care imprimă responsabilitatea pentru reușita rezultatului final, fiecare conștientizând importanța activității proprii; permite manifestarea liberă, nelimitată a fiecărui elev; permite autoevaluarea în raport cu colegii și evaluarea reciprocă la sfârșitul activității prin realizarea unui feed-back.

Prin metoda dată elevii pot deduce denumirea temei noi, precum este tema ”Proprietatea”.

De exemplu, Tema ”Proprietatea. Prevederi generale din legislație” [11]:

Varianta I (X)	Varianta II (Y)
<p>1. Totalitatea drepturilor ei obligațiilor patrimoniale ce apar ei aparțin unei persoane fizice sau juridice constituie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Patrimoniu 2. Avere 3. Lucru <p style="text-align: right;">(1)</p>	<p>1. Valoarea economică ce este utilă pentru satisfacerea nevoilor materiale și spirituale ale omului ei este susceptibilă de apropiere sub forma drepturilor patrimoniale:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bun 2. Avere 3. Lucru <p>1)</p>
<p>2. Bunurile a căror deplasare nu este posibilă fără a se cauza prejudicii considerabile destinatarilor ei valorii economice a lor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mobile 2. Accesorii 3. Imobile <p style="text-align: right;">(5)</p>	<p>2. Corpurile care se pot transporta de la un loc la altul fără a se aduce prejudiciu valorilor economice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mobile 2. Principale 3. Indivizibile <p>1)</p>

<p>3. Bunurile care pot fi dobândite sau onstrinate prin orice fel de tranzacții (contracte):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aflate on circuitul civil 2. Incorporale 3. Determinate <p style="text-align: right;">(1;</p>	<p>3. Bunurile care se individualizeazr prin onsucirea speciei sau categoriei din care fac parte (ex. Grbu, mere e.a)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Corporale 2. Determinate generic 3. Scoase din circuitul civil <p style="text-align: right;">4)</p>
<p>4. Bunurile care nu pot fi folosite pentru decbt prin consumarea substanței sau onstrinare la prima ontrebuinșoare:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fungibile 2. Divizibile 3. Consumptibile <p style="text-align: right;">(5;</p>	<p>4. Bunurile care pot fi folosite on mod repetat, frrr sr fie necesarr consumarea substanței:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Incorporale 2. Nefungibile 3. Neconsumptibile <p style="text-align: right;">4)</p>
<p>5. Bunurile care au o existenșor materialr, fiind ueor perceptibile simșoului omului:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nefungibile 2. Din domeniul public 3. Corporale <p style="text-align: right;">(3;</p>	<p>5. Bunurile care pot fi folosite on mod independent, frrr a fi destinate a servi la ombunșrșoirea altui bun:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fungibile 2. Din domeniul privat 3. Principale <p style="text-align: right;">6)</p>

Metoda „**BINGO**” se aplică de cele mai dese ori la reactualizarea cunoștinșelor sau la etapa reflecția. Poate fi aplicată prin două modalități:

- Prin completarea cercului cu cifra care corespunde rșpunsului corect dictat de profesor.
- Prin completarea unei linii sau șă ai cât mai multe căsușe completate când expiră timpul alocat.

Căștigă cine striga primul: Bingo!

Varianta I:

<p>Infracșione</p> <p style="text-align: center;">(4)</p>	<p>Excepșional</p> <p style="text-align: center;">(6)</p> <p>de grave</p>	<p>Grave</p> <p style="text-align: center;">(5)</p>
<p>Proporșii</p> <p style="text-align: center;">(1)</p> <p>mari</p>	<p>Consecinșoe</p> <p style="text-align: center;">(3)</p>	<p>Contravenșioie</p> <p style="text-align: center;">(2)</p>

Varianta II:

Infracțiune	Exceptional de grave	Grave
Proporții mari	Consecințe	Contravenții

Avantaje: toți elevii se implică activ și productiv; permite manifestarea liberă, nelimitată a fiecărui subiect; permite autoevaluarea în raport cu colegii și evaluarea reciprocă la sfârșitul activității prin realizarea unui feed-back corect.

În acest studiu noi am aplicat câteva exerciții din *Metoda Silva de Control Mental* [16]:

Freeze Frame – este un exercitiu care nu ia decât câteva minute și ajută la schimbarea percepției. Mai mult decât gândirea pozitivă, el creează o schimbare definită, simțită în inimă, a modului în care privim o situație, o persoană sau chiar pe noi înșine. Iată care au fost sarcinile la exercițiul respectiv:

1. Schimbă atenția din mintea ta în zona inimii. Păstrează-o acolo timp de 10 secunde. Respiră normal.
2. Amintește-ți o situație bună din viața ta și sentimentul pozitiv pe care îl aveai. Încearcă nu numai să vizualizezi, dar mai ales să simți din nou acele momente plăcute.
3. Întreabă-te, din inimă, “ce pot să fac în această situație pentru a o corecta?”
4. Ascultă-ți inima.

S-ar putea să nu auzi nimic, doar să te simți mai calm. S-ar putea doar să îți verifici în felul acesta ceva ce știai deja. Poate vei vedea momentul de criză într-un alt mod. Pentru că e posibil să nu avem control asupra evenimentului, dar sigur avem control în modul în care îl vedem.

Un alt exercițiu dezvoltat de cei de la Haertmath: **Cut-through**. El cere puțin mai multă contemplare și lucrează mai mult cu problemele mai adânci, emoții de durată. Sarcinile:

1. Fii atent la felul în care simți despre problema ta. Concentrează-te pe inima ta.
2. Fii obiectiv. Prefă-te că e problema altcuiva. Ce sfat i-ai da legat de această situație? Câteodată, cel mai adesea, ar fi - “nu-i mare scofală”.
3. Ia sentimentele negative, energia emoțională care te doare și pune-le în inimă. Lasă-le să se topească acolo. Lasă inima să se ocupe de ele.

Heart Lock-in este cel de-al treilea exercițiu. Nu se ocupă cu rezolvarea de probleme, ci este mai mult pentru a simți inima la un alt nivel.

1. Transferă atenția din minte către inimă.

2. Simte sentimentul de iubire - gândește-te la cineva pe care îți este ușor să îl iubești și concentrează-te la acel sentiment de iubire 15 minute.
3. Trimite-ți acest sentiment de iubire și ție și celor din jur.

Rezultatele cercetării

Ipoteza cercetării: Eficiența procesului de predare-învățare a disciplinei “Bazele legislației” este direct proporțională cu aplicarea și valorificarea metodelor didactice moderne.

Valoarea practică a lucrării constă în selectarea, elaborarea și administrarea eficientă a metodelor didactice moderne cu scopul de a optimiza procesul de predare-învățare a disciplinei “Bazele legislației”.

Eșantionul experimental al cercetării a fost constituit din 120 de elevi de anul IV din Instituția Publică „Centrul de Excelență în Transporturi” din municipiul Chișinău. Cercetarea a fost realizată în perioada anilor de studii 2014-2015 și 2015-2016:

- în perioada ianuarie-martie 2015, au participat 2 grupe de anul IV: grupa 111TMP (31 elevi) care a fost experimentală și grupa 113TMP/c (31 elevi) - grup de control.
- în perioada septembrie-decembrie 2015, au participat 2 grupe de anul IV: grupa 122TMP/c (29 elevi) – grupă experimentală și grupa 121TMP (29 elevi) – grup de control.

Elevilor din grupurile experimentale, pe lângă metodele didactice tradiționale, li s-a administrat metode didactice moderne care sunt descrise mai sus, tot acolo găsiți exemple concrete ale metodelor didactice moderne valorificate, adaptate și aplicate cu succes. Elevii din grupul experimental manifestau interes și entuziasm la lecții. Erau bine dispuși, receptivi la solicitările profesorului. Temele de bază la disciplina “Bazele legislației” au fost predate pe parcursul unui semestru ce a constituit în total 30 de ore academice, iar la sfârșitul semestrului li s-a aplicat testul sumativ pentru a verifica nivelul asimilării cunoștințelor la disciplina respectivă și însușirii materialului legislativ. Testul de evaluare sumativă a fost aplicat atât în grupurile experimentale cât și în cele de control, unde nu au fost aplicate metodele moderne ci doar cele tradiționale.

Prelucrarea și interpretarea rezultatelor

Pe perioada a doi ani de studii (2014/2015 și 2015/2016), la diferite grupe de elevi, au fost aplicate metode didactice moderne descrise mai sus. Principiul după care elevii au fost selectați în grup experimental și grup de control a fost înmatricularea elevilor la buget sau în bază de contract, ținând cont de faptul că la buget sunt înmatriculați elevii cu performanțe mai înalte. La sfârșitul semestrelor li s-a administrat testul sumativ de verificare a cunoștințelor. În continuare vom prezenta rezultatele obținute.

În perioada ianuarie-martie 2015, au participat 2 grupe de anul IV: grupa 111TMP (31 elevi) care a fost experimentală (bugetari), și grupa 113TMP/c (31 elevi) - grup de control, constituiți din elevi înmatriculați în bază de contract. Pentru comoditate notele obținute de către elevi în urma aplicării testului sumativ au fost grupate pe nivele de performanță: nivelul minim a inclus notele de 5 și 6; nivelul mediu - notele de 7 și 8; iar nivelul avansat - notele de 9 și 10. Iată care sunt rezultatele obținute la testul sumativ care a fost aplicat pe neașteptate.

Tabelul 1. Rezultatele elevilor în urma aplicării testului sumativ la disciplina “Bazele legislației”

Grupul de elevi	Nivele de performanță		
	<i>minim</i>	<i>mediu</i>	<i>avansat</i>
<i>Grup experimental</i>	2 elevi (6,4%)	6 elevi (19,4%)	23 elevi (74,2%)
<i>Grup de control</i>	11 elevi (35,5%)	16 elevi (51,6%)	4 elevi (12,9%)

În continuare vom reprezenta grafic rezultatele obținute de către elevii din grupul experimental și cel de control pentru elevii din anul de studii 2014-2015, semestrul II.

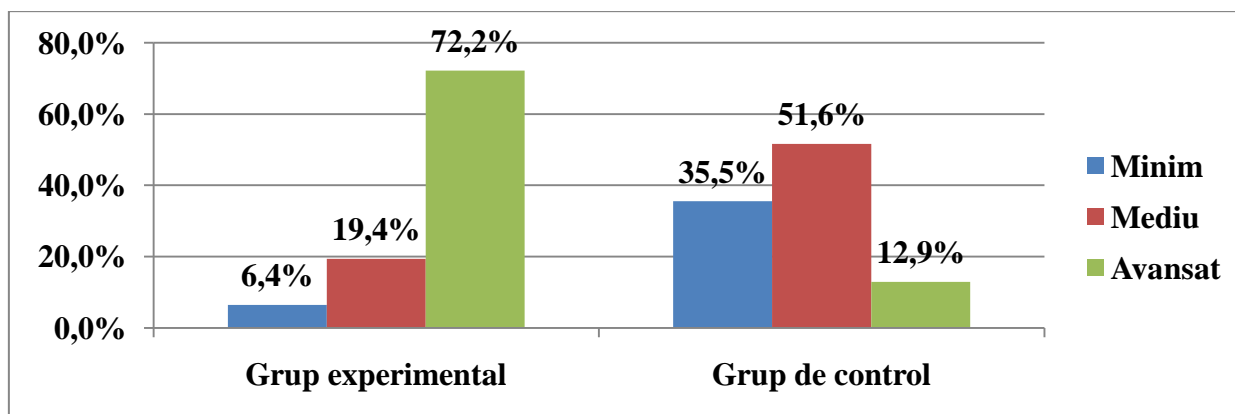


Fig. nr. 1. Distribuția pe nivele de performanță a rezultatelor învățării la elevii din grupul experimental și la elevii din grupul de control (anul de studii 2014/2015)

Elevii din grupul experimental au obținut rezultate mai bune – 72,2% au dat dovadă de un nivel avansat de performanță comparativ cu grupul de control, unde doar 12,9% au obținut rezultate excelente la testul sumativ (vezi fig.1). Acest fapt se datorează atât metodelor moderne eficiente aplicate grupului experimental cât și meditațiilor de calmare, liniștire, încurajare utilizate din Metoda Silva de Control Mental la începutul lecțiilor, ce presupune conexiunea dintre creier și corp, emoții și gânduri. Iar numărul elevilor care au înregistrat rezultate scăzute din grupul experimental este comparativ cu mult mai mic decât rezultatele minime obținute în grupul martor.

În perioada septembrie-decembrie 2015, au participat 2 grupe de anul IV: grupa 122TMP/c (29 elevi) – grupă experimentală (elevii înmatriculați la studii în bază de contract) și grupa 121TMP (29 elevi) – grup de control.

Tabelul 2. Rezultatele elevilor în urma aplicării testului sumativ la disciplina “Bazele legislației”

Grupul de elevi	Nivele de performanță		
	<i>minim</i>	<i>mediu</i>	<i>avansat</i>
<i>Grup experimental</i>	4 elevi (13,8%)	6 elevi (20,7%)	19 elevi (65,5%)
<i>Grup de control</i>	8 elevi (27,6%)	18 elevi (62,1%)	3 elevi (10,3%)

În continuare vom reprezenta grafic rezultatele obținute de către elevii din grupul experimental și cel de control pentru elevii din anul de studii 2015-2016, semestrul I.

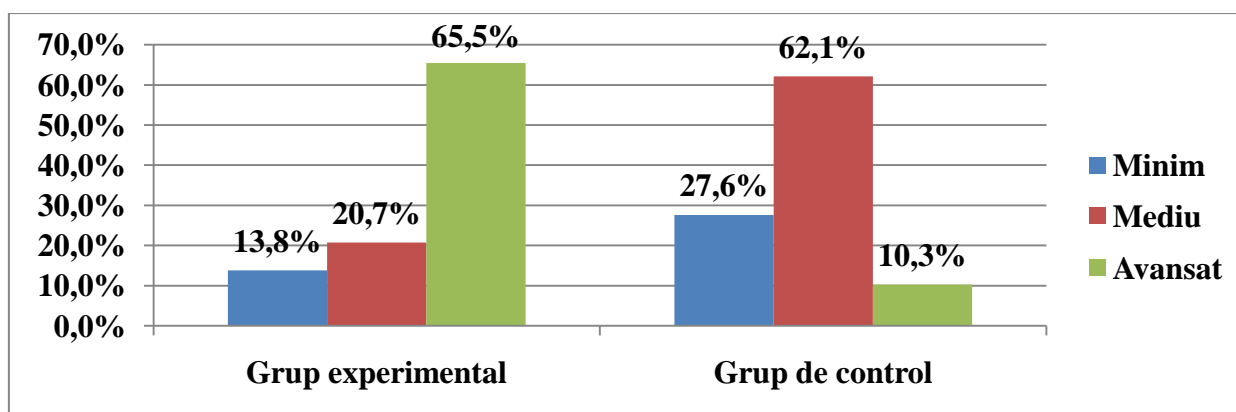


Fig. nr. 2. Distribuția pe nivele de performanță a rezultatelor învățării la elevii din grupul experimental și la elevii din grupul de control (anul de studii 2015/2016)

Deși în acest experiment am lucrat cu elevii înmatriculați în bază de contract, subiecții din grupul experimental au înregistrat rezultate mult mai bune – 65,5% nivel avansat de performanță (vezi fig.2), comparativ cu grupul de control care deși au obținut 62,1% rezultate medii, doar 10,3% au înregistrat rezultate excelente și 27,6% rezultate minime de performanță. Pe tot parcursul semestrului elevii din grupul experimental manifestau inițiativă, erau bine dispuși la lecțiile de “Bazele legislației”, absenteismul elevilor a fost foarte redus.

Datele expuse mai sus ne justifică atât alegerea temei cât și presupunerea noastră precum că metodele moderne eficiente, inclusiv meditațiile și exercițiile psihologice de conexiune corp-creier, contribuie la optimizarea procesului de predare-învățare și la procesul de însușire a materialului legislativ de către elevi, de care adolescenții, tinerii au nevoie pentru o adaptare mai bună în societatea contemporană.

Studiul efectuat cu privire la eficientizarea metodelor didactice moderne în vederea optimizării lecției la disciplina "Bazele legislației" a prilejuit formularea următoarelor **concluzii cu caracter general**.

În contextul actualei reforme a învățământului, este firesc ca în centrul preocupărilor actuale ale sistemului educațional să se situeze cultivarea accentuată a gândirii logice a elevilor și cum am putea mai bine rezolva problema decât prin evidențierea relațiilor sociale, prin fundamentarea științifică a conceptelor, prin valorificarea potențialului psihic al elevului, prin folosirea metodelor alternative de studiu cum ar fi metodele didactice moderne, spre exemplu, Metoda Silva de Control Mental care contribuie la sincronizarea creier-corp producând fluctuațiile energetice ale creierului în urma cărora pot fi asimilate mari cantități de informație care intensifică eficient activitatea de a învăța. Cea din urmă metodă presupune un complex de exerciții și psihotehnici destinat pentru a învăța eficient și are la bază tehnici simple, naturale, lipsite de efort, este o procedură mental ușor de învățat și de practicat. Elevii care practică metoda Silva declară că activitatea școlară devine mai ușoară, agreabilă și le aduce o mulțime de beneficii.

În scopul stimulării potențialului creativ al elevilor, profesorul trebuie să fie receptiv față de evoluția acestuia, în sensul de a sesiza cele mai mici manifestări în dezvoltarea lui, să intervină conștient și activ pentru îndepărtarea blocajelor obiective și subiective ale creativității elevilor, să preia și să dezvolte în mod organizat potențialul creativ al fiecărui copil.

E absolut necesar ca profesorul să cunoască pe cât posibil situația potențialului psihologic al fiecărui elev în parte, se impune astfel măsurarea prin diferite probe și modalități a potențialului creativ al copiilor, aceste probe să aibă două faze: inițială și finală - în intervalul de timp dintre ele lucrându-se intens cu elevii; rezultatele finale vor reda progresul obținut de elevi în ceea ce privește însușirea cunoștințelor, dar și în ceea ce privește dezvoltarea capacităților creatoare. Principiul participării conștiente și active a elevilor în procesul de învățământ este unul din cele mai importante principii ale didacticii, exprimând esența procesului învățării în accepție modernă și având cea mai mare participare la realizarea eficienței formative a învățământului. Însușirea conștientă a cunoștințelor asigură temeinicia lor, iar însușirea activă prin efort propriu, duce la dezvoltarea intelectuală, precum și la dezvoltarea spiritului de independență, de investigație, de creativitate. A-i învăța pe elevi cum să învețe a devenit o problema majoră a profesorului. Iată de ce un loc important în formarea și dezvoltarea la elevi a capacităților de creație îl ocupă învățarea prin descoperire și redescoperire stimulată de metodele

didactice moderne. Toate aceste achiziții ale elevilor sunt premise minime pentru orice tip de creație, baza a oricăror creații viitoare și a comportamentului creativ.

Studiul teoretico-experimental al eficienței metodelor didactice moderne a permis să formulăm următoarele **recomandări practice**:

1. Sugerăm ca modelul de metode didactice moderne selectat, adaptat și administrat la predarea disciplinei “Bazele legislației” să fie utilizat de către profesorii din instituțiile de învățământ preuniversitare.

2. Pentru a asigura durabilitatea practicilor de dezvoltare personală și emoțională în timp, este necesar de a implementa un program de activități planificate, bine organizate și sistematice de dezvoltare a potențialului creativ al elevilor prin metoda Silva de Control Mental. Elevii care practică metoda Silva declară că activitatea școlară devine mai ușoară, agreabilă și le aduce o mulțime de beneficii.

3. Rezultatele obținute în cadrul acestui experiment pot fi utilizate pentru proiectarea curriculară a lecției la disciplina “Bazele legislației”, inclusiv, și a altor discipline curriculare în contextul educației centrate pe elev.

Referințe bibliografice:

1. Albușescu I., Albușescu M. Studiul disciplinelor socio-umane. Aspecte formative: structura și dezvoltarea competențelor. Cluj-Napoca: Dacia, 2002. 124 p.
2. Cucuș C. Pedagogie, Ediția II revăzută și adăugită. Iași: Polirom, 2006. 464 p.
3. Cartaleanu T., Ghicov A. Predarea interactivă centrată pe elev. Chișinău: ÎEP Știința, 2007. 60 p.
4. Dulamă Maria-Eliza. Metodologii didactice activizate. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2008. 165 p.
5. Losii E. Psihologia educației. Chișinău: CEP USM “Ion Creangă”, 2014. 204 p.
6. Racu I., Racu Iu. Psihologia dezvoltării. Chișinău: CEP UPS “Ion Creangă”, 2013. 212 p.
7. Radu I., Ionescu M. Didactica modernă. Cluj-Napoca: Dacia, 2004. 287 p.
8. *Constituția Republicii Moldova* din 29 iulie 1994; în vigoare 27 august 1994;
9. *Codul Civil al Republicii Moldova*, adoptat la 06.06.2002; în vigoare 01.01.2003; Monitorul Oficial №82-86/2002;
10. *Legea privind protecția consumatorilor*, adoptată la 13.03.2003; în vigoare 20.06.2003; M.O nr.126 din 27.06.2003;
11. *Legea cu privire la proprietate*, Nr.459-XII din 22.01.91 ; în vigoare 30.06.1991;
12. *Legea cetățeniei Republicii Moldova*, adoptată la 02.06.2000; M.O nr.98-101 din 10.08.2000;
13. *Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi*, adoptată la 03.01.1992; M.O. din 28.02.1994;
14. Sălăvăstru D. Psihologia învățării: teorii și aplicații educaționale. Iași: Polirom, 2009. 230 p.
15. Певцов Е.А. Теория и методика обучения праву. Москва: Когито Центр, 2003. 162 с.
16. <http://miscareanewage.blogspot.md/2013/10/metoda-silva-autocontrol-si-obtinerea.html> (accesat: 04.09.2014)

